

Tas Latweefchu draugs.

1842. 30 April.

18ta lappa.

J a u n a s s i n n a s.

Is Limba scheem. Us leeldeenahm tur jauneklis tik aplam augsti fchuh-pojahs, ka winnam galwa apreibe, lohjekli wiffi atlaidahs, un winsch no pascha augstuma kà blukklis nokritte semmè. Pehz brihtina gan atmohdees, pazehle galwu, bet par nelaimi pa to paschu laiku fchuhpta dehlis, wehl ar ween mehtadamees, winnam peesittahs pee galwas. Winnu bes jehga nesse gultâ. Lai Deews, tas Wissuschehligajs, apfwehti doktera puhles un jauneklum drihs dohd atspirgtees, mihteem wezzakeem par preeku.

Is Pehr nawas. Tur Stâ April polzei=teesa sawadu sinnu islaiduse, ar ko wisseem frohdsineekeem zeeti aisleeds, brandwihnu us parahdu woi prett Fihlu doht, jo zaur to wehl leeka dserfchana eetohht wairumâ un tas daudstreif arri sagleem isdohdotees par pabalsti. Tadeht nu teesa arri fluddinajohht, ka ne weens frohdsineeks, kas us preekschu fuhdschis prett kahdu zilweku, ka tas winnam par brandwihnu effohht parahdâ, tikfchoht klausfihhts, bet ka tahdam wehl turflaht ustikfchoht strahpi, un ja Fihlu buhtu nehmis, scho nemfchoht nohst. Un ja nahktu gaismâ, ka winsch kahdu sagtu leetu effohht pretti nehmis, tad teesa winnu arsihschoht par sagtu beedri un winnam pehz likkumeem to nopehnitu fohhdibu nospreedischoht.

Is Wihnes=pilssehtas, Wahzsemme. Uhrs=Wihne kahdâ nammâ, fur kohpmannam bohde, ne fenn uslikke blaschkli ar spirtu us zepli, kas wehl ne bija eekurts. Bet drihs to eekuhre, to spirtu ne likdami wehrâ. Tik ko zeplis palikke karsts, blaschkis plihse, spirtus istezzeja, un, Deews sinn kâ tas notikke, ar tik leelu leesinu fahze degt, ka diweem feemischkeem, kas tai weetâ strahdaja, eededsinaja drehbes. Nabbadsites ar deggoschahm drehbehm isfrehje laukâ, fur laudis winnas ar uhdeni aplehje, winnahm drehbes noplehse semmè un dokteri peewedde. Bet kaut gan dauds un daschadi ar winnahm puhlejahs, tatschu weena no winnahm jau ohrâ deenâ ar scho wainu nomirre; ohtra laikam dshwotaja wehl paliks, bet taggad wehl zeesch gauschas fahpes. Nammâ drihs isdewahs ugguni apdsehst.

Wehl is Wahzsemmes. Preeksch pahri simts gaddeem, kad wehl Wahz' semneeki tik labbi ne pratte few dahrsa=augtus audsehht, teem brihscham gan pawaffaras laikâ bads usnahje, un tad tee, no nohtes dshiti, ir sawus sirgus nokahwe un winnu galku ehde. Bet taggad tik aplam gudri palikkuschi, ka eersch Ulimes pilssehtas zitti fungi un laudis ne ween ar dokteru=teesas sinnu,

bet arri ar pascheem doftereem kohpâ us to fabeedrojahs, arri sirgu gallu ehst. Warr gan buht, ka tannis mallâs sirgi naw tif dahrgi, kâ pee mums.

Ne kahro aplam, sinnaht, fo Deews, schehligâ prahâ, tewim apflehpis.
(Sakama pufte.)

Jauns gads gaddijahs us mandagu. Swehtdeenâ waffarâ fehdeja Kalneefch Mahrtinsch ar nahburgeem un kahdeem labbeem draugeem ap galdu, wirs kurre galla kahrschu un allus itt pilnigi bij uslikts, jo Mahrtinsch schodeen sawu wezzaku meitu baggatam meldeam bij faderrejis. Jau zitti weefi schlihehs, tif ween wezzais Dsirkaft Jannis ar sawu seewu un jauns skohlmeisteris Balzers, kas ne fenn ammatâ ezelts, kâ tuhwaft nahburgi, atlikke, wehl brihtinu patehrseht. — "Draugs," tâ eefahze Jannis us Mahrtinu, "woi sinni, ka schodeen ihsten dimus gohdus effam swehtijufchi? jo schodeen preeksch 35 gaddeem tappu ar sawu seewu faderrehts." — "Gan bij jauka deena, bet jo brihtinschka irr schi patte nakts," tâ fazzija wezza Sanne, winna seewa. "Jauna-gadda nakti jau warr, kas ween gribb, daschas apflehtas leetas redseht. — Manna mahres mahre redseja jauna-gadda nakti skaidri ta puifcha tehlu, kas pehz septineem gaddeem winnu apnehme, un manna pamahre redseja tai paschâ nakti nikno waggari ar galwu paduffe basnizas durwis stahwam, un teescham! tai paschâ gaddâ tas nomirre."

Wiffi fahze smeetees pahf Sannes wallodu, un fazzija: "Kas gan schin nis laikôs wehl tahdeem neekeem tizzehs?" bet Mahrtina jaunaka meita, Anne, kas wiffâ draudsê ta smukkaka meitina, fazzija smaididama, ka schi gan labprahf gribboht to redseht, kas winnu us preekschu no tehwa mahjas isweddihs. — "Tas irr grehks, tas Deewam ne warr patikt, kas pats muhsu likteni tif schehligi irr nospreedis," tâ fazzija Balzers, nopuhsdamees, jo tas, ihsteni falkoht, sawâ firdi to smukku Anninu pats sewim par seewu bij isredsejis. Bet schi, Sannu pee rohkas nehmuft, to iswedde abrà, un wiffu ispraffija, kas ja-darra, kad scho nakf gribboht dabhuht nahfoschu bruhtganu redseht.

Tif fo weefi aishgahje, un tehws, mahre un wiffi mahjas eedschwotaji apgullahs, likke Anne leelâ kambari, kurre ne weens ne gulleja, maift un allus stohpu us galda un peezehle krehhu klahf, pakahre speegeli pee seenas, peelikke krahfns preekschâ diwi gabbalus malkas pee ugguns, un ais leela skappa, kas tur kambari stahweja, tumschâ faktâ eezehle diwi krehhus un drehbes wirfû likkufi, tur usgullahs, gaididama, kas nu notiks. Labbu brihdi drebbedama tê gulleja, tad us reis tai lifkehs, itt kâ no pagalma pufses kahds nahktu, un teescham! durwis ardarrijahs, — un redsi, saldats, itt stalts no auguma, nahze eefschâ, fehdehs pee galda un eefahze ehst. Kaut nu gan Anne no firds wehleja winna gihmi eergudsiht speegeli, kas tam pretti karrajahs, tad tomehr no bailehm pufsmirrusi, ne drihtsteja kustetees, un par brihtinu saldats atkal kluffu pa durwim isgahje, un Anne wehl dsirdeja itt fo sinaggu ais durwim pee semmes nokrihtam; tad palikke wifs kluff, itt kâ ne kas ne buhtu notizzis. "Schehligais Deews, peedohd' man, ja es nepareisi esnu darrijufi!" tâ nopuhtehs Anne, un galwu aishsegufi raudsija aismigt, bet tas ne isdewahs, un tif fo gaili ohtru reisi bij no-

dseedajufchi, ta zehlehs augschâ, uspuhte ugguni, un pa durwim iseedama, ar ne-issaffakam isbailehm eeraudfija pee semmes — spohschu sohbeni. — Wehl ta bij zerrejusi, ka wifs tas tik ween bailigs fapnis bijis, bet nu gan redseja, ka tas zittadi bij, jo tahds saldats, ko tik ween fapni reds, ne mehds tahdu sihmi pamest. Anne uszehle sohbeni un to schkirstâ itt dsiki noglabbaja, ne ar wahrdu ne fazzidama, ko ta darrijusi un redsejusi.

Trihs gaddi bija no ta laika pagahjufchi. Mahrtinsch ar sawu feemu jau bij pee Deewa aisgahjufchi; arri wezza Sanne wairs ne dsihwoja. Balzers daudstreif Anni itt firsniigi bija luhdsis, lai ta pee wiinna nahktu, bet schi ar ween leedsehs, un pehdigi, ne warredama wiinna luhgschanahm atstahweht, ta fazzija, ka ta no Deewa zittam effoht nowehleta, un sawu nahkoschu bruhganu jauna-gadda nakti redsejusi, Balzeram wiffu isteikdama. Schis, Anni no firds-dibbena mihledams, un pesteleem pa wiffam ne tizzedams, mekleja isklaufiht, woi ap to laiku tanni widdû warr buht saldats ne effoht zauri gahjufchi, jeb woi kahds daschfahrt netihfschi ne eemaldijeess. Wifs welti! Ne ko saklaufijis, un ne warredams Anni atgreesst, tas mekleja ar gruhtru firdi wiinnu aismirst.

Schi, ne gribbedama wairs wezzâ mahjâ par kalponi pee jauneem fainnee-feem palikt, faderreja sewim piltsatâ pee kahdas kohpmanna gaspachas deenesti. Schè tai itt labbi klahjehs, jo winnas lungi to lohti mihleja deht winnas gohdigas dsihwofchanas un ustizzamas kalposchanas. Par nelaimi tanni piltsatâ stahweja saldats kohrtelti, un jauns ferschant, wahrda: Stonmor, smuks no wai-ga un auguma, eemihleja Anni winnas skaisuma deht, un to gribbeja prezzehst. Gan Annes lungi to wiinnai leedse, fazzidami, zil gruhuma un behdas saldata feewai effoht ja-isszeesch ar ween, no weenas weetas us ohtru lihds staigadamai. Bet Anne, ferschantu arri mihledama, un wiinnu turredama par to no Deewa tai nowehletu bruhganu, ne klausija labbu padohmu, un pehz kahdahm neddekahm jau bij kahsas. — Skohlmeisters Balzers lihds schim ar ween wehl bij zerrejis, ka Anne apdohmasees, bet nu dsirredams, ka wiinna bij apprezzejusi saldatu, tas pazehle rohkas us debbes' un nopuhsdamees fazzija: "Schehligs Deews, kas tu ar ne-issaffamu lehnpahrtibu muhsu noseegumus peedohdi, grees' tu pats wiffu par labbu."

Jaunais pahris sewim tur pat pee Annes fungeem us behniu masu kambari ihreja, un pirmas neddetas teem itt mihligi un preezigi pagahje. — Bet tik ko Anne sahje piltsatâ wairak pasihstama tap, arri daschs, un itt ihpaschi no wirtsneeka kahrtas, gaddijahs, kas Anni winnas skaisuma deht ar grehzigahm eekahroschanahm usskattija, un kaut schi nu gan retti no mahjas isgahje, un zil spehdama mekleja wihru pahrelezinahrt, ka winnas kahjas us tahdeem grehku zelteem ne staigaja, un ka ta sawu wihru no firds mihleja, tad tomehr schis tai daudstreif dufmigs pahrmette, ka gan paschas waina ween effoht, laikam wiinnai labbi patihkoht, kad zitti ar tahs smaidoht. Anne, sawu beswainibu un firds-skaidribu apsinadama, kluffibâ daschu ruhktu assaru noraudaja, bet ne warredama wihru atgreesst, apnehmahs ar pazeetibu sawu likteni panest. D. R.

(Weidsama pufse nahkoschâ loppâ.)

Ur kahdahm dohmahm Jahnis Guss 1414tâ gaddâ gahje uf Kostniz-pilssehtu.

1. „Wot man no Rohmas-biskapa buhs
bihtees,
„Un ne pehz skaidras mahzibas wairs dsh:
tees? —
„Woi laudim nebuhs mahzih Deewa wahr:
dus,
„Par wissu gahrdus?
2. „Rad Rohmas-biskaps leelu wiltu barra,
„Un wissus laudis fatur' tumsas-warrâ;
„Ead nahkabs man, — kas es scho leetu
sinnu, —
„Dohd laudim sinnu.
3. „Gan atshst biskaps, ka zaur to gan
zelsees
„Ea gaisma, zaur fo laudim bekkis welsees
„No azzim, un tab Rohmas-spehts pa gallam
„Pa mallu mallahm. —
4. „Eik lihds, kâ Praghâ gaisma sahje
spihdeht,
„Ead arri pahwests sah no trohna flihdeht;
„Eapehz ar makti winsch nu man grihb no
speest,
„Zeb pee fetw atgreest.
5. „Eai ugguns gaida, taf uf Kostniz
eeschu!
„Un ne kur zittur bailigs prohjam skrees
schu; —
„Eai dedfina, ja patihk, mannu meefu,
„Schahs semmes teefu.
6. „Pee ta, fo mahzij's, muhscham grihb
bu palift,
„Ne fo tur atnemt, nei arr' zittu peelikt; —
„Man bailes naw no pascheem elles-wahr:
teem,
„Neds ugguns-fahrteem! —
7. „Ja Deew's mans draugs, tad naw
ne kahdas behdas,
„Kaut arri stalgatu tad affins-pehdâs!
„Kaut wissa pasaul' man tad pretti zeltos,
„Zeb wirsü weltosch.“
8. Kas Deewam tizz, tas stahw, kâ klints
eefsch juhras,
Kno nepegahsch ne kahdas niknas wehtras;
Kas tizz, tas eet eefsch paschahm ugguns-
leefmahm
Ur flawas-dseefmahm! —

R....n.

(Pee 17tas un 18tas lappas peederr pawaddons no wessela bohena, fur atrohabs eefschâ: 1) Sinna, kâ ar ewangeliuma mahzishanu taggad eet Preefsch-Indijâ, pee Eohs mas-tizzigeem; 2) Dseefma: "Dusmas-deena," un 3) Ditwas jaunâs jautaschanas.)

Sinna, jif naudas 29. April-mehn. deenâ 1842 eefsch Rihges makfaja par daschahm prezzehm.

Par	Makfaja:	Sudr. naudâ. Rb. R.	Par	Makfaja:	Sudr. naudâ. Rb. R.
1	puhru rudsu, 116 mahrzinus smaggu	1 75	1	pohdu (20 mahrzineem) wasku	7 —
—	meeschu, 100 mahrzin. smaggu	1 25	—	tabaka	— 65
—	kweeschu, 128 mahrzin. smaggu	3 —	—	fweefta	— 30
—	ausu	— 80	—	dselses	— 75
—	sirau	1 60	—	linnu, frohna	1 80
—	rupju rudsu = miltu	1 70	—	brakka	1 60
—	bihdeletu rudsu = miltu	2 50	—	kannepu	1 —
—	bihdeletu kweeschu = miltu	4 —	—	schlihtu appinu	2 —
—	meeschu = putraimu	1 90	—	neschlihtu jeb prezzes appinu	1 20
—	eefala	1 20	—	muzzu filku, eglu muzzâ	7 25
—	linnu = sehklas	2 50	—	lasdu muzzâ	7 50
—	kannepu = sehklas	1 50	—	smalkas fahls	4 —
1	wesumu seena, 30 pohdus smaggu	3 —	—	rupjas baltas fahls	4 —
barrotu	weherschu gaku, pa pohdu	1 20	—	wahiti brandwihna, puffedegga	8 50
			—	diwdegga	11 —

Rihds 29. April pee Rihges irr atnahfuschi 423 fuggi un aiebraufuschi 60.

Brihw drikkelt. No Widssemes General-gubbernements pusses: Dr. C. E. Napier'sky.

Latweeschu drauga

p a w a d d o n s

pee № 17 un 18.

23 un 30 April 1842.

S i n n a s,

ar ewangeliuma mahzifchanu eet paganu semmēs.

Dhtrais gads.

Zettorta sinna:

kā ar ewangeliuma mahzifchanas eet Preeksch-Indijā,
pee Tohma-tizzigeem.

Papreeksch jadseed tee rihs pirmi perschi no tahs dseefmas: »Usturri, Kungs, schōs laikōs ic.« (Luhko Latw. drauga pawaddoni 1841 pee № 50 un 51.)

Mehs pee ta praweescha Amosa, Itā nod. 11tā pantā schohs wahrduš lassam: »Eal deenā uszelschu es atkal Dahwida fakrittuschu dschwokli, un aptaisfichu winna schkirbas ar sehtu, un kas pee ta salausihts irr, gribbu es atkal ustaisiht, un uszirtfichu to kā wezzōs laikōs.«

Nihlt lassitaji! Pirmōs laikōs ewangeliums brhnum ahtri irr pee semmes tautahm mahzis. Tee Apustuli us wiffahm puffedm gabje, un draudses eetaifija, un tahs jauki so jauki auge un wairojahs. Schihs draudses jeb basnizās no teefas par Deewa mahjokteem pee zilwekeem teizamas. So winnas to sohlitu wahrdu dabbujufchas, ko papreeksch Israēls klaufija: »mans dschwoklis pee teem buhs, un es buhschu teem par Deewu, un tee buhs man par laudim,« (Ezeiela gr. 37 n. 27 p.) Tomehr dauds tahdi mahjokli ar laiku fageuifchi, un scho reis kā fagrimumufchas buhdinas rahdahs. Wiswairaf daschas basnizās austruma semmē irr ar wezzahm krahsinatrahm lihdsinajamas, ko Deewa sohndiba apgahsufi. Bet tas tomehr wehrā leekamē, kā mas wezzas kristigas semmes warr pee wahrda faukt, eeksch fa ar laiku kristiga rizziba pa gallam isnihzinata. Kad arri dascha draudsiba irr fageuifchi, tad tomehr winnas pamatti wehl stahw, un Deews naw tahwis pehdigai gohdibas simeh eeksch ta pohsta pasust. Wehl winnas, lihds kā Israēla tauta, ko Deews bija pirmal isredsejis, kā fakrittufchas buhdinas stahw. Tad nu gan mums drihs prahtā nahk, scho apsohlfichanu preeksch Dahwida fakrittuschu dschwokli, tas irr: preeksch Israēla dsimumu, arri preeksch tahm fakrittufchahm kristigahm draudseh m peelihdsinahr. Woi gan Deews tahs muhscham warr pohstā atstahr? Woi winsch arri tahs labpraht ne uszels, winnu schkirbas ar sehtu aptaisfih, un to ustaisfih, kas pee tahm irr saluhsis? Watteft, lihds kā ta kristiga draudsiba schehlodamees us schihm fageuifchahm basnizahm starras, un tahs ne warr pahrlahkt, paganus atgreeschohr: tāpatt atkal Deews par tahm apschehlofees, un tahs atkal spohschas ustaisfih, kahdas bijufchas.

Scho reis mehs jums no tahdas wezzas pufs-fagrimumufchas buhdas gribbam bildeht, ko schinnis pehdigēs gadsfahrōs raudsijufchi pahrlabboht, un ne par welti. Kas to boh-

mahs, ka ta irr widdù paschà paganissà Indija. Meh's no tahs puffes tahdas leelas elku negantibas dsirscham, tad nu mums gan preeks buhs, arri no weenas wez; un wezzas krisstigas tautas dsirdeht, kas tur jau no Apustulu laiskeem miht. Tee tohp Tohma-tizzigi faukti, un winneem leels semmes gabbals peederr Preeksch-Indijas gallà prett deenas widdus puffi, ais Malabar- un Trawanfore-zuhemallas. Preeksch schim winneem arri dsan paschas tahs zuhemallas peederreja, bet tur Portugihsi tohs par Kattoleem speesduschi, un tikkai masa pufse semmes widdù sawu wezzu tizzibu wehl turv, ar ne weeneem ne sa-ceedami, un dauds waijaschanas un tumschu elku kalposchanu wissapkahrt redsofschi. Wiini tà daudsina, ka Apustuls Tohms effoht ewangeliumu eeksch Indijas eestahdijis. Winsch no Uden-ohsta eeksch Arabijas effoht us Kranganohr pahzheles, tahs puffes Echnusch; wahrda Masdeus, wiinu labbi peenehmis, un schi Echnina dehs. Zuzans wahrda, effoht no wiina kristihts un pehz par bissapu zelts. Pehz kahdu laiku winsch arri us Koromandel zuhemallu effoht brauzis, un to ewangeliumu eeksch Melapures fluddinajis, un beidsiht us Tohma-kalnu pee Madras pilssehtas nokauts tappis; tur ilgi wiina kappu gohdajuschi. Tas gan arri tà warr pateest buht, jo eeksch basnijas notikkumu ruffeem irr peerakstihts, ka jau oherà gaddu simteni eeksch Indijas irr bijuschas kristigas draudses. Un kad wiffas kristigas draudsibas bissapi 325tà gaddà eeksch Nikeas pilssehtas leelu sanahlschanu turreja, par basnijas waijadsiham spreesdami; tad arri weens bissaps no Indijas, Zohnis wahrda, tur nahze. Arri tas irr peerakstihts, ka peektà gaddu simteni weens bissaps no Antiohias ar masu Sihreeru draudsi us Indiju ghjis, un pee Malabar-zuhemallas nomettees. No ta laika no scheem kristigeem wairs ne dabbuja ko sinnah, jebchu wiini weenadi ween, zaurus 1300 gaddus, no Antiohias wirs-bissapa, ko patriarchu sauz, sawus bissapus dabbuuschi. Wiini Sihreeru walloda runna un basnijas mahza, un winneem arri jauns testaments un daschas grahmatas tanni rakstitas irr. Tikkai Portugihsi, 1503schà gaddà juhras zellu us Lust-Indiju atradduschi, no winneem atkal sinnas pahrneffe. Waslo de Gama, to zellu pirmais brauzis, pahznahjis stahstija, ka pulku kristigu basnizu effoht pee Lust-Indijas zuhemallas atraddis, un pats ta wezza kristiga Echnina Belijarte zepeteri redsejis. Bet kamehr Portugihsi tur walddija, ne weens ne dabbuja sinnah, kas ar scheem kristigeem bija, jo wiini to semmi panehmusch, to kluffi turreja. Un patt, kad Calenderi ne tabtu no schim puffedm leelu walstibu eetaisija, ne dabbuja ko sinnah no scheem kristigeem, jo tee ais rohbescheem miht.

Tikkai schinnis laikos tohs atzerreja. Dauds zilweki ne buht to ne dohmaja, ka kristigi zilweki wehl semmes widdù mihtoht, bet tatschu tohs gribbeja mekleht. Tas deewabihjigs un augsti mahzihts Dr. Klahws Buchanan, kas kahdu laiku missionehm eeksch Bengalenes par preekschneeku bijis, pats to apnehmahs darrift. 1805tà gaddà Calenderu gubernators wiinam us to wiffadi palihdseja. Bet eekam winsch drihsteja us to semmes widdu reisah, wiinam papreeksch waijadseja to paganu wirsneeku labbinah, kas eeksch Trawanfores miht, un kam ta semme peederr, tur schee Sihreeri jeb Tohma-tizzigi miht. Winsch tam bildeja, Sihreereem ta patri tizziba effoht, kas Calendereem, un winsch ta labbad gribboht wiinam apmekleht. Wirsneeks atbildeja, tas gan tà ne buhschoht wis, jo winsch to ne kad dsirdejis, un pee winneem tahdas grahmatas ne redsejis, kahdas Calendereem irr. Bet ja pateest tà effoht, tad lai pee winneem eijoht. Winsch tad Buchananam eedewe greedsenu ar finaragd-akminu, lai wiffi reds, ka schis wirsneekam par draugu irr, un lai wiinu pa wiffu walsti gohdigi fagaiba. Tà nu schis Kristus kalps,

no labbeem waddoneem waddihets, us semmes widdu reisaja, prett teem augsteem Gaults-
 falneem. Pats wirtsneeks waddonus bija lihds dewis. — Winni pa augligahm lei-
 jahm un pa jaukeem pakalneem gabje. Leelas un masas uppes semmi flazzina, un ar weenu
 salfoschu uscurr. No kupleem mescheem saldas smarschas arfittahs. Kad nu Buchanans
 kahdu pawakkaru stary pakalneem staigaja, winsch us reisi dširdeja no tablam ar pulksteneem
 swannam, un ta winnam bija sihme, ka nu pee kristigahm basnijahm un draudschm peetappis.
 Sirds to skannu klausohet palehzahs, jo winsch schinni paganu semme tamehr elku nammus
 ween un elku swinneschanas bija redsejis, un nu winnam ka kristiga tehwu semme rahdijahs.
 — Drihs arri winsch to pirmu Sihreru tizzigu pilsfehru ceraudija, un winsch firdi
 pahreemts pee tizzibas brahteem nahze, teem ne pasihstams, un tomehr gan pasihstams. —
 Us to pirmu brihdi winni tam sawu firdi un sawas dohmas dauds ne rahdija. To Keemeru Kat-
 totu islukki tohs bija pa brihscheem apmeklejusch, bet ne ar labbu sinnu un padohmu, un winni
 dohmaja, Buchanans arri tahds buhschoht. — No Eulendereem gan jau ko bija fadsirde-
 juschi, bet eebildejuschees, ka wiffas semmes prett wakkara puffi appaksch pahwesta effohet.
 — Tomehr kad ihfu brihdi bija farunnajusches, winni tahdas dohmas atstahje, un win-
 nam ka draugi labbu rohku sneedse, arri weenam likke winnu us tahm basnijahm sem-
 mes widdu west.

Schee Tohma-tizzigi, kamehr 1503schais gads, no Portugihseem bija tohti
 apspresti tappusch. Paprecksch Portugihii tohti brishnojahs, kad wairak ka 100 kristigas
 basnizas ecksch paganu semmes atradde. Bet kad winni dširdeja, ka schihm draudschm,
 kamehr 1300 gaddi, biskapi bijusch, ko Antiokiats wirts biskaps teem dewis, un ne
 pahwests, tad winni par to fareebjahs. Sazzija: »tahs basnizas appaksch pahwesta krist!
 Sihreru praffija: »kas tas pahwests irr? mehs no winna irr ne ko ne sinnam.« — Kad nu
 winneem Keemeru Kattotu tizzibu isteize, winni fazzija: »mums ta ihsta tizziba irr, un
 mehs ne sinnam, kas juhs effat no wakkara puffes abraukusch. To mehs no tahs pilsfeh-
 tas zehluschees, kur Kristus mahzektus wispirms par kristiteem laudim nosauze.« Tas irr:
 no Antiokiats, raugi Apust. darb. 11 nod. 26 p. Bet Portugihii ar to ne palikke meeraz;
 winni tahm draudschm uskrite, zittus mahzitajus zeeti fanehme, un teem ka tizzibas pah-
 grohstajeem nahwes sohdu ecksch ugguna spreede. To Sihreru biskapu ka zeetumneeku
 us Portugal semmi suttija, un tur basnizas kungu sanahlschanu turreja, tohs Sihreru
 basnijkungus apsuhdseht, ka winni schahdus grehku darbus darrijusch, un no zelta ar to
 noklihdusch: winni effohet apprezzejuschees, tikkai diwi sakramentus tizzohet: to kristibu un
 to swehtu wakkarehdeenu, un ne septimus; winni swehtus ne peesauzoht, neds bildes zee-
 nijohet, neds slauzamu ugguni tizzohet, un tikkai biskapus, preesterus un diakonus ture-
 roht, un zittus augstakas un masakas kahetas basnijkungus ne mas. — Tad nu pawehleja,
 ka tahdahm mahzibahm buhs affazihet swehrejoht, jeb buhs ammatu atstahet. Arri wiffas
 Sihreru gramatas par garrigahm leetahm buhschoht usmekleht un fadediinahet. Ta nu
 nabbaga Sihreru 1599ta gadda leelas behdas redseja, un kas pee juhmallas mitte, tohs
 ar walti un ar teefas bailehm peewarreja. Schee nu tohp Sihreru Keemeru tizzigi sawkti,
 un tahdu lihds ar teem atgreesteem Indijereem warre buht 150,000. — Bet tee kristiti,
 kas semmes widdu mitte, ne gribbeja padohcees; un kad 1653schā gadda no jauna raudija
 tohs pee Keemeru basnizas peegreest, tad winni us augstu kalnu puffehm behdse, grah-
 matas paglabbaja, un pee paganu wirtsneekem nolikke, kas winnus walidija. Scheem tag-

gad wehl 55 basnizas irr, un wiinu flaits kahdas 13,000 pamihlijas isness. Wiinu nab-
baga zilweki, kas kluffam ar rohkahm maifi pelnahs. Arri wiinu gohda nessejem mas
baggatibas, rettam kahdus 3000 rubbutus naudas wehrra manta buhs.

Schohs nepeewarretus Sihreeru tizzigus nu Buchananans laimigi usgahje. Wiusch
dabbuja redseht, kahda pee wiinneem ta kahra irr pee basnizas buhschanahm. Ta gan irr
weenteefiga un patihkama. Bet wiffadi warreja redseht, ka ta beedriba schfobbijahs, un
tee wezzi par to scheshlojahs. Wiffswairak pehz tam redseja, ka wiinu pee fwehteem un pee
bildehm arri jau peekebrahs, to jumprawu Mariu peeluhdse, un daschus mahau eeraddu-
mus turreja, fo kas sun no Portugihseem bija noffattijuschi. Wiinneem kahdi 150 pree-
steri, fo par Katanareem fauz. Laudis dauds nelabbus darbus darra, un paschi basniz-
fungi ne retti laulibu pahrkahpj. Weens deewa bihjigs preesteris us Buchananu fazzija:
»ak muhsu draudsibas jaukums irr pahihzis, mehns zerram ka juhsu laudis mums to atdohs!«
— Kad Buchananans dabbuja sinnaht, ka wiinneem mas bihbelu bija, tapehz ka wiinu no
driffes ne fo ne sinnaht, un weens no ohtra bihbeli norakstija, tad wiusch preefch katre
basnizu sohlija driffetu bihbeli suhtih. — Weens firmgalwis, 78 gaddus wezs, wiinam
fazzija: »juhs effat nahkufchi apmekleht agrimmofchu basnizu. Es taggad esmu wezs
wihrs, bet man dwehsele atspirgt, labbikus laikus gaidoh, jebfchu es tohs ne fagaiddifchu.
Es pats esmu apnehmees, par to ruhpeht, ka Deewa wahrds pee zilwekem wairojahs.
Das schihs tumschas puffes apgaismohs, un Deews sawu fwehtibu pee tam ne leegs!«

Kristigi zilweki, gahdadami ka ewangeliums eeksch Indijas pee paganeem wairojahs,
sinnahts schohs brahtus arri ne aismirfe. Gan tai laika, kad Buchananans tohs apmekleja,
ar missionehm wehl mas us preefchu gahje; un tapehz arri Tohmattizigeem mas fo lihdsese,
tatschu katrai basnizai jaunu testamenti eeksch Sihreeru walldas tulkotu suhtija. Bet jau
tas tahm draudsehm par leelu labbumu bija, kad nu atkal to flaidru Deewa wahrdu eeksch
faprohtamas walldas warreja preefcha lassih wiffas basnizas. Bet wehl wairak wajjadseja
lihdsese. 1816ta gadda polkawneeks Muro, kas eeksch Trawanfores pilssehtas mitte,
starp wiinneem fohlu eetaifija eeksch Kotim jeb Kotajim pilssehtas, fur jaunus preeste-
rus lai audse un mahja. Calenderu beedriba preefch to darbu to ruhpihu missionaru
Baileij suhtija, tas arri us ihfu laiku to fohlu zehle. Basnizungeem gan labbi patikke,
fo tur eerikteja, un paschi arri palihdseseja. Mums brihnumis irr lassoh, ka patt arri pagani
wirfneeki ar baggatu rohku preefch to dewufchi. Trawanfores leelmahte 20,000 naudas
gabbatus, fo rupije fauz, schkukoja, par to to grunti nopirke. Bes tam wiinu patti
1000 rupijas tappinaja, ar fo Calendereem luhgschanas nammu un fohlas ehkas taiffih,
un ismehnesi 70 rupijas sohlija preefch flinneeku nammu. Das wirfneeks par Kochinu,
to dsirdejis, ne gribbeja pakkat palikt, un arri 5000 rupijas preefch scho ewangeliuma
missioni dewe. Ta nu Baileijs jau pirmâ gadda ar sawu fohlu labbi us preefchu tappe,
un 25 paauguschus mahjektus sawahke; arri tais masakas fohlas pulks behrnu mahzijahs.
Taggad kahdi 50 paauguschu jauneki tur mahjahs, kas ismahzijuschees, pee Sihreerem
par diakoneem jeb masakas kahrtas basnizungeem paleek. Arri Calenderu basnizas darbu
grahmatu eeksch wiinu walldas pahrtulkoja, augstakais basnizas-kungs to par labbu effam
apstprinaja, un daschi Katanari sawas basnizas pehz tahs Deewakalposchanu turreja.
Baileijs arri dauds us labbu lihdseseja zaur to, ka wiusch jaunas testamentes pahrtulko-
fchanu un driffi gahdaja eeksch Malajalim walldas, fo zilweki eeraddufchi sawa starpâ
runnaht. Tschetri missionari tur irr; tee daudsreis Sihreerus apmekle, un zil spehdami

mohdina, lai skaidru tizzibu turr un apleezina. Sinnams, grubtibas arri drihs bija jareds, jo basnizkungi ar laiku sahze prectim turretees, un dauds nokaweja. Bet tas darbs us preekschu eet, un Sigreru kristiti jauki taisahs tizziba atjaunotees. To mehs no tahm pehdigahm sinnam prohtam, ko nu jums zif waijaga stahstifim.

Oktober mehnesi 1834ta gadda no turrenes sinna nahkusi, kas mums rahda, ka tee jauni zilweki gan labbi mahzahs. Schē ir kahdi raksti, ko paschi rakstijuschi pehz to, ko winneem usdewe. Winneem weenreis usdewe, lai raksta, ko paschi par to taisnoschanu zaur tizzibu dohma. Weens tahdus wahrdus rakstija: »ta taisnoschana zaur tizzibu ir Deewa schelastiba, ko winsch bes makfas sohla doht, un zaur ko winsch zilwekeem wiffus grehkus peedohd, un winnus preeksch fawa waiga ka swehtus peenemm, teem grehkus ne peelihdsinadams. Bet ta ne nahf zaur zilweku labbeem darbeem un wehrtibu, un mums jaapzerr, zaur ko ta nahf. Winna nahf zaur tihru schelastibu ween, pehz ko Deews sawu paschu Dehlu par uppuri ir dewis, par pameschanu muhsu grehku. Jo Keemeru gr. 3 n. 24 p. ir rakstihis: »un tohp taisnoti bes nopelna, no winna schelastibas, zaur to atpirkschanu, kas zaur Kristu Jesu ir notikkusi.« — Kad mehs taisni paliktum zaur darbeem, tad ta ne buhtu tihra Deewa schelastiba ween, bet makfa preeksch teem labbeem darbeem, ka Keem. gr. 4 n. 4 p. ir rakstihis: »bet tam darbotajam ta alga ne tohp peelihdsinata no schelastibas, bet no parrada.« — Tapehz mehs ar saweem darbeem to schelastibu ne panahkam. Tapehz Keem. gr. 4 n. 2 p. ir rakstihis: »ja Ahbraams zaur teem darbeem ir taisnohts, tad tam ir slawa, bet ne preeksch Deewa.« Deews Ahbraamam pawehleja un fazzija: »iseij no tawas semmes, un no tawas dsintenes, un no tawa tehwa namma us to semmi, ko es tew rahdischu!« Ahbraams Deewam tizzeja, un isgahje, ne schaubidamees; tas winnam tappe par taisnibu peelihdsinahts; jo Keem. gr. 4 n. 3 p. ir rakstihis: »jo ka tas raksts fakka? Ahbraams Deewam ir tizzejis, un tas winnam par taisnibu ir peelihdsinahts.« Tapehz mums Deews jaluhds, lai winsch mums sawu swehtu Garru dohd, ka mehs arri Ahbraama pehdas eeminnam.«

Zits jauneklis par to paschu schohs wahrdus fadohmaja un rakstija: »mums jaleef wehra, kas no tahs taisnoschanas zaur tizzibu ir fazzihis, prohti: ka Deewa schelastiba ween muhs taisno, pehz winna labba prahta. Tas ir sinnams, ka mehs ne warram zaur jebkahdeem labbeem darbeem taisnoti kluht, ko mehs darritum. Eweseru gr. 2 n. 8 un 9 p. mahza: »jo no schelastibas juhs effat pestiti tappuschu zaur to tizzibu, un tas ne no jums: ta ir Deewa dahwana. Ne zaur darbeem, ka ne weenam ne buhs leelitees.« — Mums jaleef wehra, kas tas ir: tizzeht, un ka mehs tizzibu warram panahki. Mums ar wiffu sirdi eeksch Kristu jatizz. Tas ir dauds apleezinahts, ka mums zaur winna affinin ir grehku peedohschana. Kad mehs pahrmeklejam, ka Ijabs no wella wiltus un kahrdinaschanas tappe pestihis, tad redsam, winsch tizzedams no tahm walka tappe. Un ne ween winsch, bet arri Ahbraams, ko par tizzigu tauschu tehwu un par Deewa draugu fauz, — tizzeja Deewam, un tas winnam tappe par taisnibu peelihdsinahts, ka Galateru gr. 3 n. 6 p. lassam. Ne ween tas ta ir, bet ta tizziba arridsan muhsu prahtu apstipro pee nesinnamahm leetahm, itt ka tahs sinnamas buhtu. Tapatt mums arri stipri jatizz, ka zitta widdutaja naw stary Deewu un stary zilwekeem, ka ween Kristus. Kad mehs tahdu tizzibu turram, tad mehs grehz zineeki un pahrkahpeji preeksch ta Kunga peenemti kluhsim, ar taisnibu apgehrbti, itt ka tahdi, kam traipekta naw. Wiffi swehti raksti to peefauz. 1 Jahnagr. 1 n. 12 p. arri par to peebild.

Laffitajeem ne apniks, wehl kashdu rakstu lassigt, kas wahrds no wahrda irr no weena jaunekla raksteem tulkohts. Tas irr par »to luhgshanu us jumprawu Mariu,« un tahdi wiinna wahrdi: »Nam pawehlehts, us to jumprawu Mariu luhgt, kà us Deewu, kas muhs deenàs un naktis pasarga. Jo wiinna irr no Deewa raddita, un ne warr ne weenu atpestiht, nedf ko labbu darriht, kà tas wissu-spehgigajs Deews. Mums kristiteem zilwe-keem to ne buhs masu turreht, bet wairak gohdinagt ne wissas seewas, ta labbad kad wiinna ta swehtica seewa bijusi stary wissahm seewahm, kas schi pasaulè dšimuschy. Bet kad mehš to gohdu un zeenishanu, kas Deewam ween peederr, jebkashdam raddijumam dohdam, lai nu tas irr jumprawa Maria, jeb zits kashs swehts: tad tas irr negants grehks, un mehš to darroht arridsan Kristus affinu nopelau masinajam, ko wiensch preeksch muhsu pestishanu irr islehtis. Un tee swehti raksti mums ne mahza, ka mums zittam buhs ustizzeht, bet ween Kristum Jesum, kas muhs atpesti. Un kad mehš to darram, ko raksti ne mahza, tad mehš rakstu pahrkahpeji effam. Jo tee muhs tai pirmà baußli, ko Deews irr Moshum dewis, tà mahza: »tew ne buhs zittus Deewus turreht preeksch mannim!« No tam lai mahzamees, ka mums zittam ne buhs ustizzeht, kà ween tam dšhwam Deewam.«

Missionars Pehšs raksta, ka schee wahrdi no pascheem mahzekteem ar wiinna sinu effoht farakstitt, un wiinni preeksch tam ne kashdus rakstus par to rohla dabbyuschy. Tad nu gan preeks irr, kad tahda dšhwa un skaidra tizziba eeksch tahs pufspanirruschas draudsi-bas aug! — Ar schim mahzibahm muhsu swehtiga tizzibas isšaidroschana notikke, un wiinnas arri pee Tohma-tizzigeem to eespehs, ka ar laiku mahzajs zilweku peejaukumus un nelabbumus no tizzibas ischliert, un Deewu peeluhgt garrà un pateesibà.

* * *

Arri tas tur dauds istaisa pee draudsiabas labboschanas, kad missionari pa weenam apfahrt eet, un eeksch pilssehtahm spreddikus fakka. Pee tam wiinni dasch daschadi reds. — Eeksch tahm sinahm gan mas wehrà leekamus notikkumus peeminn, bet kad to lassa, ko nu stahstisim, tad gan warr manniht, ka schai missionei kluffam swehtiba lihds eet. Tahs irr tahs pehdigas sinas, kas no turrenes nahkuschas.

29a April 1837 missionars Pehšs raksta: »es no rihta agri us Puttenkar pilssehtu gahju. Tur es pulksten 10 eeksch basnizas preeksch leela lauschu pulka spreddiki fazziju. Zitti tam wahrdam bija leeli prettineeki; bet diwi manni mahziti, kas pee tahs basnizas diakoni irr, wiinneem to drohschi pahrmette, tohs laudis pamahzija, lai to wahrdu klaufoht, un man luhdse lai es stahstroht, ka tas irr grehks, kad bildes peeluhds. Kad nu kluffi palikke, tas Kungs man drohschu prahtu dewe, to ewangeliumu skaidri fluddinagt. No basnizas iseihoht tee diakoni man stahstija, kad tas dischais basnizkungs effoht wiinnu draugus no zeeminau draudsehym sawahkis, un teem pee leelas strahpes peefazzijis, lai sawus deklus muhsu skohlà wairs ne raidoht. — Es tad wiinneem arri likku fanahkt, praffiju woi teesa irr, un fazziju, lai rikkai sawus deklus skohlà raidoht. Wiinni atbildeja, ka ne drihkschoht; bet tee puishy fazzija, gan wiinni to istaisischocht us zittu mehnesi, un paschi nahkschoht. Pehz es redseju, ka wiinni pateesi nahje. — To paschu walkaru es ar teem lautinneem wehl dasch daschadi farunnajohs.«

»No rihta es atkal Deewa kalposchenu turreju preeksch trihs basnizkungeem un kah-deem 100 zilwekeem. Wissi usmannigi klausijahs, kad es stahstiju: kà mehš zaur tizzibu taisnoti tohpam. Pulksten 10 es us zittu zeeminau basnizu nahju. Us basnizu eedams, un gribbedams ar laudim farunnatees un teem masas grammatinas isdallihst, es weenu

bildi eerandijju no kahda nelaika discha basnijlunga. No tam es nu eesahju mahziht, ka
 tas irr grehts, kad swescheem Deeweem kalpo, un to Sijreeru eeraddumu rahju, kam
 wiini preeksch tahdam bildehm zeeni semme krist un tohs par paligu peesaukt. Zitti man
 atbildeja, kad nu wairs ta ne darroht, jo daschi diakoni wiinus effoht labbaki pamahzijuschi,
 un wiini muhsu grammatinas par to lassijuschi. Es wiinus pahrlausiju, un atraddu, ka
 pateesi bija tahs grammatinas lassijuschi, un sinnaja kas tur irr fazzjhrs. Wehl kahdus
 pamahzibas wahrds fazzijis, es wiineem zittas grammatinas eedewu, un us Jani gahju.
 Tur es pulstten 4pehz pufsdeenas tappu, kaidri nogurris. Jani irr kalnds, ta wissupez-
 diga Sijreeru basniza prett rihta pussi. Sche tee basnijlungi man gan gohdigi sagaidija,
 un kad fazziju, ka es tur gribboht pa swehtdeenu palikt, wiini man ruhmi eedewe pascha
 basniza. Tur es nu, ka jau dauds basnizas, wiinu mahnu tizzibas sihmi atraddu, prohti
 augstus rattus, us ko wiini wissu swehtu deena bildes apfahrt wadda, lauschu nammus
 swehtidami. Kad es atraddu, ka wiini tur wiswairak to swehtu Johrgi pecluhdse, es
 basnijlungem un laudim to stahstu preekscha lassiju, kas ihsti tas swehts Johrgis bijis,
 jo es pats scho stahstu ar kahdeem peelikkumeem preeksch Sijreerem un Kattoleem eeksch
 Malajalim wallodas biju pahrtulkosis un drikketis. Kad to dsirdeja, wiini wissi itt pahrl-
 leeku brishnojahs, un fazzija, wiini effoht dohmajuschi, ka meh's arri eeksch to swehtu Johrgi
 tizzoschi ta ka wiini. Wehl daschadi farunnaje's un pamahzijis, lai scho mahnu tizzibu
 wairs ne turroht, es us teem basnijlungem fazziju, ja wiini wehle, tad es swehtdeena
 gribboht spreddiki fazzijht, weenadi woi preeksch, woi pehz altara kalposchanas. Wiini
 fazzija, ka tas wiineem gan labbi patihkoht, un wiini zilwekus apsiinnaschoht zil ween warre-
 dami, lai sanahk. No rihta itt agri preeksch altara kalposchanas leeli pulki sanahje, ko es
 us diwi puffedim schlihtu. Tad es saweem mahzektzem likku mahzibas gabbatus no sweht-
 teem raksteem preekscha lassijht un isstahstih. Kad altara kalposchana bija pa gallam, es
 ka norunnajam, us kanzeli kappu; basnijlungi teem zilwekeem peesauze, lai labbi usman-
 nigi klaufotees, un tad es no luhgschanas grammatas tohs tizzibas wahrds islassiju, weenu
 derrigu luhgschanu fazziju, un tad kahdeem 2 lihds 300 zilwekeem spreddiki fazziju. Wissi
 itt kluffam klaufijahs. Beidsiht es scho to praffiju, gribbedams sinnaht, woi wiini man
 buhs labbi saprattuschi, un pehz es wissus stubbinaju, lai pee to Kungu greeschahs, un
 wiinam no teefas un ar kaidru firdi kalpo, ka wiina swehts wahrds rahda. Us wakkaru
 basnijlungi un kahdi preekschneeki nahje, un man labdeenu aidewe.

Sinnams, ne allasch missionareem jahds meers irr, kad wiini reisadami to ewange-
 liumu fluddina. Jo kad tohs eerastus mahnus aprahj, tad daschu reis basnijlungi par
 prettineekeem usmettahs. Bet tatschu tas darbs us preekschu eet, un ne tohp dauds
 sawehts. Weenas amises, kas eeksch Madras pilesehtas drikketas tohp, Nowember
 mehnesi 1837ta gadda schahdu patihkamu sinnu stahsta. »Eeksch Kottajam irr ko Deewu
 flaweht un drohschinatees pee ta swehta darba. Daschi basnijlungi ne ween tahs apjuk-
 schanas un mahnu eeraddumus pahruhsst, kas Sijreeru draudsibu tik ilgi irr eeksch pihschteem
 pagruiduschi, bet arri paschi prahda mohdrijahs un puhlejahs to istahst, lai patti draudsiba
 to atstahj, kas swehteem raksteem prettim irr, un ja ne, lai tatschu tee gaischi draudses
 lohjekli to nelabbu wairs ne darra. — Mums irr ko zerreht, ka wiini Kristus gohdu
 dsihdami un sawus laudis schehlodami ta puhlejahs. Meh's dohmajam, ka tas swehts
 Gars wiineem firdi eedemis to wehletees, un jo wiini Kristu un wiina nopelnu labbaki
 atsih's, jo wiini apstiprosces to wehledamees, un pazeetigi paliks, kad wiinus neewa, un

to pateefibu drohfschi pahrtstabwehs. Dauds draudses lohzehti arri jau daschadi us winnu puffi stahw. To warr teescham fazzicht, lai arri taggad wehl dauds kawekki irr, tomehr zil zilweki pareds, us scho laiku irr wairak labba ko zerrecht ne pirms. Preeksch Sibreen draudsibu un preeksch teem missionareem, kas pee tahs strahda, dauds luhgfschanas irr pee Deewa uskaphufchas, un wehl uskaphj; un meh's sawus draugus luhdsam, lai ne mittejahs par to Deewu luhgt un pateekt.

Tas tad nu arri buhs wahrdisch preeksch mums, mihti lassitaji! Meh's tik drihs nogurstam Deewu luhgdami; lai muhs par tuffschu ne pamahja! Bet kad meh's tahdu fagruufschu buhdiau redsam zekotees, woi tad mums arri ne buhs flattitees, ka muhsu paschu draudsibas palaischahs? Zil te irr rohbi japeelahpa, zil te irr japahrtaija! Mums saws nams drihs warretu fagehrt, eeksch ka meh's stahwam, kamehr meh's eimam swefschu nammu no jauna zelt! — Lai ta Runga schehlastiba arri pee muhsu draudschm pahrnahf, un tahs gohdam ustaifa, kahdas preekschlaika bijufchae! Amen.

Par pabeigu ja dseed tee trihs pehdigi perschi no tahs dseefmas: »Usturri, Kungs, schos laikds re.« — Lufko Latw. dr. pawaddoni 1841 № 50 un 51. Usturri sawas awis re.

25.

D u f m a s = d e e n a.

1. Weenreis leela deena atnahs, Deews tad pasaul teescht eefahs; Dahwid's par scho deenu stahsta, Pehlers arr' par winnu raksta, Jahnis winnu garrá reds.

2. Tá ka sibbens nahs schi deena; Pasaul' neturr winnu zeena; Winna nahs ka flafds ar walgu Un dohs kartram tahdu algu, Rahdu meefas pelnijis!

3. Basuhne zaur pasaul' flannehs, Wissus laudis kohpa swannih's; Smilfschu floghs no kappeem weltees, Mirroni tad augfcham zel fees, Jaunás meefas apgehrbti! —

4. Semm' un debbes pihschts kritih's; Bailes teem, kas scheit wehl mitih's! — Saule sawu waigu flehpih's, Mehnes spih' dums prohjam behdih's, Swaigfnes arr' no debbes bruks!

5. Teefatais ar leelu gohdu Utnahs tad us pasaul's sohdu! Wissas ziltis, tautas kau zih's, Kad winsch tahs preeksch teefas sauzih's, No ka ne weens isbehgt warr.

6. Tad to grahmatu zels preekschâ, Eeksch ka Deews irr rakstij's eekschâ Wissu to, ko zilweks strahda, Un ka winsch par dwehfligahda, Kamehr dshwo pasaulé.

7. Wiss, kas darrihts buhs, nahs redsams, Zit ne kas tad nebuhs flehpsams; Sohgis tairnu teefu spreedihs, Wissus darbus gaisma weddihs, Ko ween zilweks darrihts.

8. Ko tad nabbadinsch es teiffschu, Kad preeksch tawa krehsla nahfschu? — Peeminn' mannis, Kungs! tew luhdsu, — Meefas buhdams grehtus fuhdsu; Dohd' man pee-augt rizziba!

9. Tu eeksch pasaul's nahjis effi, Manni pestiht, krustu nessi; Lai tahs mohkas, ko tu zeeti, Man us dshwibu derr leeti, — Un no sohda isbehgt speesch.

10. Zilwezia, us nahwi raifees, Un no semmes neekeem raifees! — Tad, kad atnahs pehdigs gahjums, Debbesis tew buhs lab's krahjums, Dufmasdeena buhfi drohfsch's.

57.

J a u t a f c h a n a s.

4) Kurra weetinâ swehtds rakstds pah'r wiffahm Deewa apsohlschanahm ta wiffaugstaka un wiffawehtaka lassama?

5) Kur meh's lassam wezza' derribâ, ka baggata wihra behrni zaur breefmigu wehju nomirufchi?